

Valsts vides dienests (turpmāk – VVD) sadarbībā ar Somijas Džona Nurminena fondu īsteno projektu **“Ilgtspējīga biogēnu pārvaldība biogāzes ražošanas procesā”** Nr.CB842, kas tiek finansēts no INTERREG Centrālā Baltijas jūras reģiona programmas, saskaņā ar plānoto darbību ieguldījumu Eiropas Strukturālo un investīciju fondu mērķa “Eiropas teritoriālā sadarbība” un programmas mērķa 2. “Ilgtspējīga kopīgu resursu izmantošana” apakšmērķa 2.4. “Likvidētas/samazinātas barības vielu un toksīnu ieplūdes vietas Baltijas jūrā” sasniegšanā.

Projekta īstenošanas periods: 01.03.2020. - 31.08.2022.

Projekta kopējais budžets: 1 349 411,72 EUR

Projekta vadošais partneris: Džona Nurminena fonds, Somija

Partneri: Valsts vides dienests, LV

Latvijas Biogāzes asociācija, LV

Dienvidrietumu Somijas ekonomiskās attīstības, transporta un vides centrs, Somija

Somijas Biocikla un biogāzes asociācija, Somija

Projekta kopējais mērķis - samazināt barības vielu noplūdi augsnē un ūdenstecēs visā biogāzes ražošanas procesa laikā kā arī veicināt barības vielu otrreizējo izmantošanu un pārstrādi.

Projekta kopējie uzdevumi – izstrādāt uzlabotu normatīvo regulējumu, priekšlikumus un pamatnostādnes ilgtspējīgai biogēnu apsaimniekošanai biogāzes ražošanas procesā

Projekts “Ilgtspējīga biogēnu pārvaldība biogāzes ražošanas procesā” ietver četras aktivitātes:

1. Uzlabota biogēnu pārvaldība biogāzes ražotnēs

Aktivitātes ietvaros tiks veikti biogāzes staciju apsekojumi un novērtēta pašreizējā situācija attiecībā uz barības vielu pārvaldību biogāzes ražotnēs, izvērtēts esošais normatīvais regulējums, apkopoti labās prakses piemēri citās valstīs – Somijā, Zviedrijā un Vācijā, kā arī izstrādāti attīstības priekšlikumi ilgtspējīgai biogāzei ražošanai. Aktivitātes galvenais uzdevums ir izstrādāt pārvaldības un regulatīvās pamatnostādnes ilgtspējīgai biogāzes ražošanai.

Pamatnostādnes būs saistošas visam Baltijas jūras reģionam, savukārt katrā projekta dalībvalstī – Somijā un Latvijā – tiks izstrādāti atsevišķi, katrai valstij individuāli papildu dokumenti. Latvijas vajadzībām tiks sagatavoti vides aizsardzības prasību priekšlikumi Latvijas normatīviem aktiem biogāzes ražotnēm - vienotu prasību kopums biogāzes ražotnēm. Priekšlikumos plānots iekļaut prasības dažādiem izejvielu veidiem, nosacījumus fermentācijas procesam, aplūkot pārstrādes substrāta - digestāta izmantošanas veidus, pieļaujamās emisijas, kā arī prasības digestāta krātuvēm un to uzraudzībai (pazemes ūdeņu monitoringa prasības un kontroles mehānisms). Papildus plānots izstrādāt arī metodisko materiālu ekspertiem un inspektoriem atļauju nosacījumu sagatavošanai un kontroles veikšanai, kā arī vides aizsardzības prasību rekomendācijas biogāzes ražotājiem.

Kopā visa projekta ietvaros ir plānots uzlabot barības vielu pārvaldību un samazināt barības vielu noplūdes no vismaz 30 projekta teritorijā esošām biogāzes stacijām (kopā Latvijā un Somijā) kā arī veicināt ilgtspējīgu barības vielu pārvaldību nākotnē plānotajās stacijās.

Aktivitātes vadošais partneris - Valsts vides dienests.

2. Labas barības vielu pārvaldības prakses izstrāde - balstoties uz reģionālajām barības vielu bilancēm.

Tā kā Zemgales reģions ir Latvijas nozīmīgākā lauksaimniecības teritorija, tajā arī ir vislielākā biogāzes staciju koncentrācija. Tajā pašā laikā teritorija ir noteikta kā pret nitrātiem jutīga zona, ņemot vērā tajā esošo lielo skaitu valstiski nozīmīgu ūdensteču. Šī iemesla dēļ projekta ietvaros plānots izstrādāt Zemgales reģiona barības vielu izplatības karti un barības vielu pārvaldības plānu. Identiski dokumenti projekta ietvaros tiks izstrādāti arī Dienvidrietumu Somijas reģionam un Ālandu salām. Pēc reģionālo barības vielu izplatības karšu un barības vielu pārvaldības plānu izstrādes tiks izveidots arī Baltijas jūras reģiona barības vielu pārvaldības politikas dokuments, kas būs kopējs un saistošs visam Baltijas jūras reģionam.

Aktivitātes vadošais partneris - Dienvidrietumu Somijas ekonomiskās attīstības, transporta un vides centrs.

3. Atbalsts pārstrādāto barības vielu tirgus izveidei

Aktivitātes ietvaros plānots izstrādāt digestāta kvalitātes kritērijus un kvalitātes sistēmu Latvijā un pilnveidot esošo sistēmu Somijā. Papildus tam, tiks izstrādāts arī plāns uz digestātiem balstītu produktu un pārstrādātu barības vielu tirgus izveidei Latvijā un Somijā, kā arī izstrādāts visam Baltijas jūras reģionam saistošs politikas dokuments otrreizēji pārstrādātu barības vielu tirgus radīšanai Baltijas jūras reģionā. Latvijas intereses šajā aktivitātē pārstāv Latvijas Biogāzes asociācija.

Aktivitātes vadošais partneris - Somijas Biocikla un biogāzes asociācija.

4. Notekūdeņu attīrīšanas procesā iegūtās biomasas izmantošanas, pārstrādes un uzglabāšanas iespējas

Tā kā projekta galvenais uzstādījums ir veicināt biogāzes ražošanas procesa ilgtspējību no ūdensteču aizsardzības viedokļa, atsevišķa aktivitāte ir paredzēta arī jautājumam par notekūdeņu dūņām. Projekta ietvaros šajā aktivitātē tiks veikta analīze par notekūdeņu izmantošanas alternatīvām biomasā Latvijā un Somijā, izstrādāts barības vielu noplūdes no notekūdeņiem risku monitoringa ziņojums un analīze, kā arī aplūkotas aprites ekonomikas iespējas ar notekūdeņiem saistītas biomasas izmantošanā, izstrādājot pārskatu par notekūdeņu izmantošanu biomasā Baltijas jūras reģionā.

Aktivitātes vadošais partneris - Džona Nurminena fonds, Somija.